УДК 68.513

В.О. СЄДНЄВ, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
К.В. КОРИТЧЕНКО, д-р техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна

Вирішення танковими (механізованими) підрозділами задачі маскування при термографічному дослідженні зовнішньої архітектури бронеоб'єктів

Загальновійськовий бій вимагає від підрозділів, що беруть участь у ньому, безупинного ведення розвідки, умілого застосування озброєння, військової техніки, засобів захисту і маскування, високої рухливості і організованості. Захист військ, метою якого є збереження боєздатності підрозділів, досягається, в тому числі, за рахунок зниження ефективності ударів противника засобами ураження. Керівними документами передбачено, що тактичне маскування організується командиром взводу (відділення, танка) відповідно до отриманого бойового завдання, вказівками щодо маскування командира роти (взводу) і обстановкою, яка склалася, з метою досягнення раптовості дій своїх підрозділів і збереження їхньої боєздатності. Воно здійснюється постійно і, як правило, самостійно.

Маскування підрозділів у видимому діапазоні може бути забезпечено лише за рахунок застосування існуючих табельних маскувальних комплектів і покрить, маскувальному фарбуванні озброєння і техніки під фон місцевості, та використанням маскувальних властивостей місцевості. Для маскування у інфрачервоному діапазоні в танковому (механізовану) батальйоні можливо влаштування масок з місцевих матеріалів для приховування. Але здійснення цього заходу не є завжди можливим, потребує достатньо великих трудовитрат. З вищенаведеного отримуємо висновок, що потребує вирішення питання підвищення самостійності танкових (механізованих) підрозділів у вирішенні інженерних задач щодо маскування у інфрачервоному та радіохвильовому діапазонах.

Питання маскування пов'язано з протидією високоточної зброї. Вочевидь, високоточна зброя є високо вартісною, тому її застосування буде відбуватися в першу чергу по найбільш важливішим цілям (переважно стратегічного рівня). Але з розвитком техніки спостерігається суттєве здешевлення систем розвідки та високоточного наведення, що сприяє їх все більшому застосуванню для інформаційного забезпечення бойових дій та ураження техніки танкових (механізованих) підрозділів.

Під час грузинсько-осетинського конфлікту з обох сторін активно здійснювалася авіаційна розвідка з залученням бойових літаків та безпілотних літальних апаратів.

В роботі відмічається, що під час ведення бойових дій у якості засобів розвідки все більше залучаються космічні засоби, доля яких серед інших досягає 70%. У останніх збройних конфліктах з'явилася тенденція щодо

застосування космічних систем в інтересах видів збройних сил, зокрема здійснення розвідки в інтересах тактичної ланки. На теперішній час космічні засоби розвідки використовуються переважно для виконання задач виявлення, загального розпізнавання та визначення кількісних характеристик. Тобто, отримана інформація використовується перед підготовкою здійснення бойових дій.

Вочевидь, в подальший розвиток техніки призведе до широкого застосування космічної розвідки для тактичної ланки в оперативному часі.

Як засоби маскування продовжують використовуватися димові завіси. При цьому, аерозолям, що використовують, придають якості непрозорості у видимому, інфрачервоному, радіолокаційному (міліметровому) діапазонах та поглинання лазерного випромінювання для протидії засобам виявлення. Одночасно димові завісі виконують функції інфрачервоних пасток.

Серед відомих систем створення димових завіс є англійська система VIRSS, що включає два блока касет по 20 гранат в кожній.

Враховуючи наявність систем устрою димових завіс «Туча», що розміщуються на вітчизняних бронеоб’єктах, цю систему можливо доопрацювати для вирішення вищезазначених задач.

За рахунок автоматичного маскування не тільки виключається необхідність залучення екіпажу, але й скорочується час на маскування, забезпечується прийнятний доступ до техніки для її обслуговування.

Список літератури:

1. Бойовий статут Сухопутних військ, ч. II – батальйон, рота. – К.: вид-во «Варта», 1998. – 288с.

2. *Худов Г.В.* Особенности оптимизации двухальтернативных решений при совместном поиске и обнаружении объектов. – Проблемы управления и информатики. 2003, № 5. – С. 51 - 59.

3. *Мартиненко В. О.* Інженерне забезпечення танкових підрозділів. Методика розрахунків завдань : [навчально-методичний посібник] / В. О. Мартиненко. – Харків: ХІТВ, 2002. – 42 с.

4. Наставление по обеспечению боевых действий Сухопутных войск. Инженерное обеспечение действий частей и подразделений инженерных войск. – М.: Воениздат.: Министерство обороны СССР, 1984. – Ч.4. – 205 с. (Нормативный документ Министерства обороны. Наставление).

5. *Александрова І. Є.* Танкобудування України в контексті світового розвитку / Александрова І. Є., Бєсов Л. М. // Наука та наукознавство. – 2002. – № 1. – С. 138 - 143.

6. Объект 434. Техническое описание и инструкция по эксплуатации. – М.: Воениздат.: Министерство обороны СССР, 1986. – Кн.2. – 766 с. (Нормативный документ Министерства обороны. Техническое описание).

7. *Балдин В. А.* Теория и конструкция танка: [учебник] / В. А. Балдин – М.: Изд. воен. акад. БТВ, – 1975. – 473, [1] с.